

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende den regionale befolknings- og erhvervsudvikling.

Fremsat den 15. februar 1972 af *Holger Hansen, Christophersen, Poul Hartling, Kofoed, Nathalie Lind og Niels Jørgen Nielsen.*

Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte et udvalg med den opgave at undersøge de problemer, der er opstået som følge af den skæve befolknings- og erhvervs-mæssige udvikling i landet, og på baggrund

heraf fremsætte forslag til foranstaltninger, der tager sigte på at fremme en mere ligelig befolknings- og erhvervsmæssig fordeling mellem de enkelte landsdele.

Bemærkninger til forslaget.

Baggrunden for fremsættelsen af nærværende forslag og det samtidigt fremsatte forslag til folketingsbeslutning om lokaliseringsrådgivning er den fortsatte tendens til, at befolknings- og erhvervsudviklingen fordeler sig meget ulige på de forskellige dele af landet. Denne udvikling er på mange måder skadelig både ud fra økonomiske og ud fra menneskelige hensyn.

Vi har i mere end ti år haft en egnsudviklingslov, der har skullet bidrage til en højere grad af udvikling af byerhverv i de områder af landet, hvor afvandringen fra landbruget m. m. har skabt særlige problemer ikke mindst i form af arbejdsløshed og indkomstmæssig stagnation. Egnsudviklingsloven må samtidig ses som udtryk for et ønske om at opnå en mere balanceret erhvervs- og befolkningsmæssig udvikling på landsbasis.

Imidlertid har virkningerne som helhed været små, selv om der har været stillet store beløb og lånegarantier til rådighed fra statens side.

Selv om en højere udnyttelsesgrad ville kunne nås gennem en øget oplysningsvirksomhed vedrørende egnsudviklingsloven, er der grund til at betvivle, at man alene herved — også uanset en betydelig forøgelse af støtterammerne — vil kunne frembringe væsentlige ændringer i den befolknings- og erhvervsudvikling, som prognoserne stiller i udsigt. Det betyder efter forslagsstillernes opfattelse ikke, at man skal indstille egnsudviklingsstøtten.

Tværtimod kan og bør den forbedres og oplysningen øges.

Forslagsstillerne mener imidlertid, at man yderligere må overveje anvendelsen af andre midler i et forsøg på at bremse den stigende ulighed i befolknings- og erhvervsfordelingen.

Derfor foreslår man, at problematikken undersøges nærmere i et udvalg, som skal pege på nye virkemidler i lokaliseringspolitikken.

Det foreslåede udvalg skal bestå af embedsmænd samt eksperter i erhvervsgeografi, nationaløkonomi og driftsøkonomi m. v.

Der findes en del undersøgelser o. l. i udlandet om lokaliseringsproblemer, men det vil ud fra hensynet til Danmarks særlige forhold og geografi være nødvendigt at foretage en indgående undersøgelse af vore specielle vilkår og problemer i denne henseende.

Også forholdene, som de vil kunne tænkes at blive i tilfælde af dansk medlemskab af EF, må inddrages.

Som eksempler på de problemer, man fra forslagsstillernes side har været opmærksom på, kan nævnes *for hovedstadsregionens vedkommende*:

De særlige tilstande, som kan have sammenhæng med en høj grad af befolknings- og erhvervsmæssig koncentration, og som kan være vanskelige eller umulige at løse tilfredsstillende gennem lokale foranstaltninger. Det gælder de uløste problemer vedrørende trafikens afvikling og det særligt

voldsomme investeringsbehov i den forbindelse — selv under forudsætning af ingen eller blot en beskedent vækst i området. Det gælder bolig-, vand- og anden forsyning. Det gælder omkostningsniveauet ikke mindst i boligsektoren og dets afsmitning på resten af landet. Det gælder de uforholdsmæssigt store vanskeligheder og omkostninger ved forureningsbekæmpelsen i hovedstadsregionen, et problem, der hidtil ikke er løst, og hvor der er et betydeligt efterslæb. Miljøproblemerne i området er store, og sociale misforhold og kriminalitet næres af den høje befolkningskoncentration.

Forslagsstillerne ønsker at lægge vægt på en kvalitativ snarere end en kvantitativ vækst i området. En udvikling af de funktioner, som naturligt og nødvendigt hører hjemme i et storbyområde af national og international betydning, er til gengæld ønskelig og lettere at gennemføre, hvis man friholder hovedstadsområdet for virksomheder, der ikke øger områdets attraktivitet i den internationale sammenhæng.

For det øvrige land:

De særlige tilstande, som kan have sammenhæng

med befolkningsafvandring og kun ringe erhvervmæssig udvikling, og som egnsudviklingslovgivningen kun har kunnet påvirke marginalt. Det gælder arbejdsløshedsproblemer af mere varig karakter, lavtlønsproblemer, bolig/arbejdsstedstrafikken, som ofte er meget tid- og omkostningskrævende, problemer med varetagelsen af en række offentlige serviceforanstaltninger og behovet for at få de fornødne offentlige indtægter på et svindende befolkningsgrundlag. Samtidig opstår sociale og menneskelige problemer af stor vægt.

Det forekommer forslagsstillerne at være nærliggende at drage den slutning, at såvel hovedstadsområdets som resten af landets problemer af den ovennævnte karakter vil kunne mindskes og i væsentlig grad elimineres ved en ændret udvikling, som bevidst og effektivt søger at hindre en yderligere ulighed i befolknings- og erhvervsfordelingen.

Et grundigt og hurtigt udvalgsarbejde må være den første og nødvendige forudsætning for iværksættelsen af mere indgribende lokaliseringspolitiske foranstaltninger.